

[Poul Hartling.]

udsat for i 1958. Det glæder jeg mig over, men i den iver, der nu udvises, skal man vogte sig for at glemme frivillighedens værdi. Det vil jeg gerne sige et ord om.

Al undervisning er i sit princip frivillig, og det er uhyre betænkeligt netop i ungdomsårene at indføre en tvang, som er undervisningen fremmed. Hvis man spørger om udvidelse af undervisning, så svarer jeg ja, ubetinget ja; 10 år må være rimeligt, op til 17 år, altså 17 års levealder, det er måske endda for lidt; hvis man endelig skal tale om det, skal mulighederne vel være der hele livet igennem, også for voksne. Udvidelse af undervisningstilbuddene? Dertil vil jeg svare ja ubetinget. Sikring af de unges ret, som den højtærede undervisningsminister udtrykte sig? Det vil jeg også svare ja til ubetinget. Men at det skal være pligt, at det skal være tvangsmæssigt, dertil vil jeg svare, at det er jeg ikke overbevist om vil være til nogen gavn, slet ikke til gavn for dem, der i forvejen frivilligt følger en undervisning, og måske heller ikke til gavn for dem, man er så omsorgsfuld for, de meget få procent, som ikke bliver i skolen efter undervisningspligtens udløb.

Jeg kan helt og fuldt tilslutte mig de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Holger Hansen fremførte om problemerne. Jeg ville blot sige noget om, at det må være en æresforpligtelse for ethvert velindrettet samfund at have uddannelsesmuligheder for enhver. Det er også rigtigt, som det er sagt, at det kan have indvirkning på lavtlønsproblemer, på muligheden for erhvervsskift og mange andre aspekter, som er blevet strejft her, og som jeg nok skal lade være med at gå ind på igen.

Der er mange bemærkninger at gøre; der er mange ting, der skal med, når vi skal overveje disse problemer også forud for en principbeslutning, mange flere ting, end vi har kunnet tage med her. Jeg har blot villet slå et lille slag for frivilligheden, understrege dens store værdi og dens pædagogiske selvfølghed. Hvis man trænger til en større almen uddannelse, en større almen uddannelse, så kan der være en pædagogisk grund til en udvidelse af den almene pligt, men hvis man vil have en mere differentieret og erhvervsforberedende uddannelse, så forudsætter det netop frivillig-

hed og valg. Jeg mener, vi skal hjælpe hinanden til at drøfte disse ting, drøfte dem på et reelt grundlag, og jeg synes også, at man kan spore på debatten, at vi er ikke så langt fra hinanden, at det ikke skulle være muligt at enes om tingene, og jeg er enig med undervisningsministeren i at sige, at det, der skal sættes forrest, det er hensynet til de unges tarv. Jeg tror ikke, vi er uenige om det, men jeg vil blot sige: lad os nu ikke på forpustet vis prøve på at nå resultater, som nok kan have politisk værdi, men som må have en tvivlsom pædagogisk værdi.

Bernhard Baunsgaard: Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen var så venlig at citere lidt af mit indlæg angående udvidelse af undervisningspligten fra Aktuelt forleden, og det kan jeg naturligvis kun være glad for og tilfreds med. Men jeg ville nok have ønsket, at det citerede havde været lidt længere, eller at han havde valgt en anden del af mit indlæg, nemlig den del, hvor jeg talte om årsagerne til, at der stadig væk var elever, som ikke blev i skolen. Mit partis ordfører, hr. K. Helveg Petersen, har allerede været inde på dette, at det er så vigtigt, at vi gør os klart, hvilke årsager der kan være til, at der er nogle elever, der ikke fortsætter i skolen til trods for, at de får tilbuddet.

Nu er vi jo fattige her i landet på forskning om skole og undervisningsproblemer, men det må vel på et eller andet tidspunkt gå op for os, at sådanne undersøgelser er nødvendige, og at vi igennem disse undersøgelser kan få helt værdifulde vink om, hvordan vi skal gribe problemerne an.

Jeg kunne da til de antydninger, som hr. K. Helveg Petersen er kommet med heroppefra, nævne, at hr. Lebel også i sine undersøgelser var inde på, at skulkeri fra 1. klasse i mange tilfælde sandsynligvis lagde grunden til, at eleven senere ikke blev i skolen, nemlig fordi eleven aldrig lærte at finde sig tilpas i skolen. Det er noget meget vigtigt, at vi undersøger det.

Nu har den højtærede undervisningsminister jo bebudet, at vi skal have en principbeslutning om den forlængede skolegang, og jeg håber da, at den højtærede undervisningsminister vil benytte lejligheden til at finde lidt ud af årsagerne til, at der stadig er så mange — for mange — der ikke